

El grup municipal **MÉS per Palma** a l'Ajuntament de Palma presenta, al proper Plenari, previ dictamen de la Comissió Informativa corresponent, la següent **PROPOSICIÓ** relativa a:

RETORN DE LA CIMERA DEL REI MARTÍ I LES ARMES DE LA COL·LECCIÓ

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Des de fa cent anys, la concentració de peces arqueològiques i històriques a grans col·leccions públiques i privades, normalment en grans museus ubicats a les grans capitals del Primer món, ha estat qüestionada per part dels països i territoris on aquests elements varen ser creats o descoberts, que han anat reclamant-ne la devolució.

Aquesta reclamació té diverses raons positives. D'una banda, el fet que aquest patrimoni pren el seu sentit complet en el seu àmbit, en relació a la història d'un lloc, de la seva ubicació, cultura, paisatge i evolució humana, i que ajuda també a explicar la pròpia història del lloc d'origen. A més, quan els béns patrimonials hi retornen, els estudiosos locals poden exercir la seva tasca investigadora més fàcilment, la qual cosa afavoreix noves interpretacions i, fins i tot, nous descobriments.

El retorn de les peces extretes pot ajudar també a prendre consciència del vertader patrimoni local i de la importància de no repetir episodis del passat que, bé per interessos colonialistes i saquejos, bé pel propi desconeixement del valor de les peces, han donat peu a aquestes extraccions. El retorn es pot entendre com a un acte de reparació històrica, de col·laboració entre comunitats i de la creació de vincles i llaços amistosos en els que el patrimoni és el protagonista.

La Llei de Patrimoni 12/1998 ens empara, ja que proposa al Govern de les Illes Balears coordinar i col·laborar amb altres institucions per a poder recuperar els béns extrets.

En aquesta ocasió, MÉS per Palma posa el focus d'atenció en la Cimera del Rei Martí i la suposada espasa del Rei en Jaume, actualment a la Real Armeria de Madrid. No podem oblidar tampoc les altres armes que no consten en un llistat oficial -ja que no existeix un cens de béns tal com mana a llei-, però de les quals coneixem l'existència. Es tracta de peces com una rodella, un peto, bombardes, una espasa a dues mans, una sella i uns estreps, entre d'altres.

Pel que fa a la Cimera Reial, la peça més singular, cal recordar que és la que empraren els reis d'Aragó, des de Pere IV d'Aragó el Cerimoniós. El conjunt el formen la corona reial oberta, la mantellina *amb el senyal antic del Rei d'Aragó i el Drac Pennat*, que és l'element característic denominador del conjunt.

La Cimera va esdevenir hereditària i es va convertir en símbol distintiu del rei d'Aragó. El seu ús es va perllongar fins al segle XV per part dels reis d'Aragó de la dinastia Trastàmara. Va ser Martí l'Humà el que concedí el 1407 al Gran i General Consell el privilegi que el Jurat Portaestendard duqués la Cimera Reial a la Festa de l'Estendard, presentant-la com a pròpia del Rei en Jaume. Les armes deixaren d'exposar-se entre els anys 1828 i 1831, any en que l'Ajuntament les va regalar voluntàriament al dèspota Ferran VII. D'aleshores ençà, durant la Festa de l'Estendard se'n mostra una simple còpia.

El 1933 el batle Emili Darder demanà per primera vegada a Madrid el retorn d'aquests béns. La darrera vegada que foren reclamats, al Consell d'Administració de Patrimonio Nacional, fou el 2019 per part del batle Antoni Noguera. Aquesta demanda fou avalada pel Capítol de la Seu, la Societat Arqueològica Lul·liana, la Federació d'Associacions de Veïns de Palma i l'Obra Cultural Balear.

Per tot això, el grup municipal **MÉS per Palma** presenta la següent

PROPOSTA D'ACORD

- 1- El Ple de l'Ajuntament de Palma insta a l'equip de govern a demanar al Govern de l'Estat el retorn del conjunt de la Cimera del Rei Martí, de la suposada espasa del Rei en Jaume, de la rodella, del peto, de les bombardes, de l'espasa a dues mans, de la sella i dels estreps, així com de la resta de les armes de la col·lecció, per al seu depòsit i exposició permanent a l'Ajuntament de Palma.

Palma, 14 de Novembre de 2024

Neus Truyol Caimari
Portaveu del Grup Municipal
MÉS per Palma